

[Hartvig Frisch.]

ladd, hvad jeg ikke havde fundet fornødent, at Selskabet kan udbetale $1\frac{1}{2}$ pCt. mere, saa det kan komme op paa $7\frac{1}{2}$ pCt., fordi det kan paavise, at der er Indtægter fra andre Kilder end den egentlige. Oparbejdelsen af Roer, som Monopolet gaar ud paa, synes jeg, det offentlige med fuld Ret kan sige, at naar denne Industri har holdt sig under disse Vanskeligheder, som den har holdt sig, naar den har den Status, den har, er det netop paa Grund af Frakoblingen fra Verdensmarkedet, som jeg før sagde. Nu har vi gennem en Aarrække haft denne Ordning, og vi kan saa ikke mere betragte dette Selskabs Reservefond som noget urørligt privatkapitalistisk, som det selv kan helt bestemme over. Vi maa holde for, at det er en Virksomhed, der betragtes under et Helhedssynspunkt, og de Midler, der nu skal motivere at give $1\frac{1}{2}$ pCt. ekstra, og som viser, at der er andre Indtægtskilder, de maa nu træde til for at løse det Problem, den højtærede Minister var inde paa. Det vil jeg gerne have vi faar set nærmere paa i det Udvalg, der kommer til at behandle Sagen.

I Tilknytning til dette tekniske Spørgsmaal vil jeg ogsaa gerne sige, at Spørgsmaalet angaaende Fremstillingen af Roesaft, som jo blev rejst ved sidste Aars Forhandling fra visse Sider, og som er et meget vigtigt Spørgsmaal, afgjort bedst egner sig til Udvalgsbehandling, og jeg vil reservere mig, at vi i Udvalget vender tilbage til dette Spørgsmaal; der kan saa blive Anledning til, at vi ved anden Behandling, hvis vi har faaet virkelig Klarhed over Sagen, vender tilbage til den.

Jeg skal lige til Slut nævne, at et særligt Problem er jo hvert Aar Spørgsmaalet om Arealtegningerne. Man vil bemærke af Lovforslaget, at man nu er kommet ind paa, som det blev foreslaaet ved sidste Aars Forhandling, at give en Slags Præmie, som det fremgaar af § 3, hvor man alt efter Arealets Størrelse, der tegnes, kan lade Prisen pr. Dobbelcentner stige henholdsvis med 10 Øre, 20 Øre og 30 Øre. Det er sikkert formaalstjenligt, og man kan jo i hvert Fald konstatere, at de meget pessimistiske Bedømmelser, som fremførtes her i Tinget forrige Gang, ikke kom til at slaa til, idet det viser sig efter den højtærede Handelsministers Fremsettelsestale, at vi naaede en meget antagelig Arealtegning paa 77 679 Tdr. Land, og at vi desuden naaede en Røemængde, som omsat i Konsumsukker beløber sig til 195 000 t, hvad der jo er ganske antageligt, naar man sammenligner

det med det, vi kan kalde det normale. Jeg tror, vi vil kunne se hen til, at det ogsaa denne Gang vil kunne lykkes, maaske i Kraft af Præmien, at faa en antagelig Arealtegning.

Jeg vil gerne gøre en Bemærkning til Spørgsmaalet om Arbejdskraften. Det er jo saa heldigt, at Betalingen til Roedykerne stiger proportionalt med Arbejdsomkostningen, de to Parters Interesser er sideløbende, saa at vi ikke skal have en indbyrdes Konkurrence paa det Punkt. Der er ikke Spor af Tvivl om, at den store Sukkerindustri i sin dybeste Grund naturligt fremgaar af den enorme Arbejdskraft, som er nødvendig baade ved Lugningen af Roerne og ved Optagelsen af dem. Det er derfor beklageligt, synes jeg, at man altid ser, at der i Pressen, specielt i de sukkerroedyrkende Egne, naar man nærmer sig de Tidspunkter, da dette Arbejde skal udføres, rejser sig høje Skrig i en Form, som paa ubehagelig Vis er vendt imod de Arbejdere, der dog ved deres Arbejde er et Grundelement for, at Produktionen overhovedet kan gennemføres. Fra de mange Aar, jeg nu har kunnet følge med i disse Forhold, er det min Erfaring, at Skriget rejser sig nøjagtigt ens til alle Tider, men at det Aar efter Aar viser sig, at den dygtige Arbejderklasse i disse Landsdele sejt og solidt gennemfører dette Arbejde, og det er jo ogsaa en Kendsgerning, at de, der skriger højest paa det Punkt, ofte er Arbejdsgivere, som hellere skulde tie lidt stille, fordi det ofte viser sig, naar det kommer til Stykket, at deres Vanskeligheder grunder sig lige saa meget i deres egne Forhold som i det, de paaberaaber sig.

Jeg vil gerne gøre nogle afsluttende Bemærkninger med Hensyn til Sukkerprisen. Den er i Lovforslaget sat til de 41 Øre, der nu længe har været gældende, og man kan altsaa ikke undgaa at erkende, naar man ser Sukkerfondens Udvikling i de senere Aar: for 1944—45 anslaaet til et Minus paa 40 Mill. Kr., for 1945—46 anslaaet til et Minus paa 25 Mill. Kr., at vi herved staar over for en Sukkerpris, som giver Underskud. Paa den anden Side har vi den Udsigt, at vi ved at oparbejde en stor Mængde og ved at faa Eksportmulighederne ret udnyttet kan afbøde dette Underskud, som det jo er sket i andre Aar.

Der er rejst Tvivl om, hvorvidt man kan blive ved med at sælge Sukker til de fordelagtige Priser, der i de senere Aar — naturligvis under Krigen og ogsaa i de to Efterkrigsaar — har gjort sig gældende. Jeg vil gerne sige, at det er vanskeligt at bedømme, men fra mit Ophold i Amerika ved De For-